

Fördjupad dialog Apotek 2026-02-13

Staffan Olsson

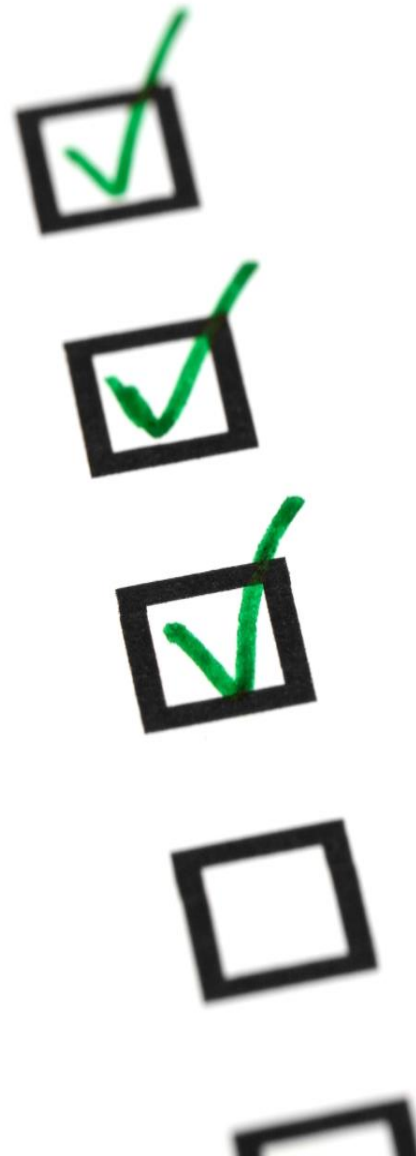
Projektledare

2026-02-13

Agenda

- Status NLL
- NLL retrospektiv
- NAG-NLL
- Information – NLL
  - Förändringar
  - Status info
  - Releaseplaner
- NLL framåt

Deltagare

Apoteksaktörer

Apoteket AB

DOZ Apotek

Kronans Apotek

Apotek Hjärtat

Apothem

Meds

Apotekstjänst

Svensk Dos

Apoteksföreningen

System/Systemleverantör

Extenda Retail

Canella

LS Retail

Receptum

CGI

Apotea

Deltagare EHM

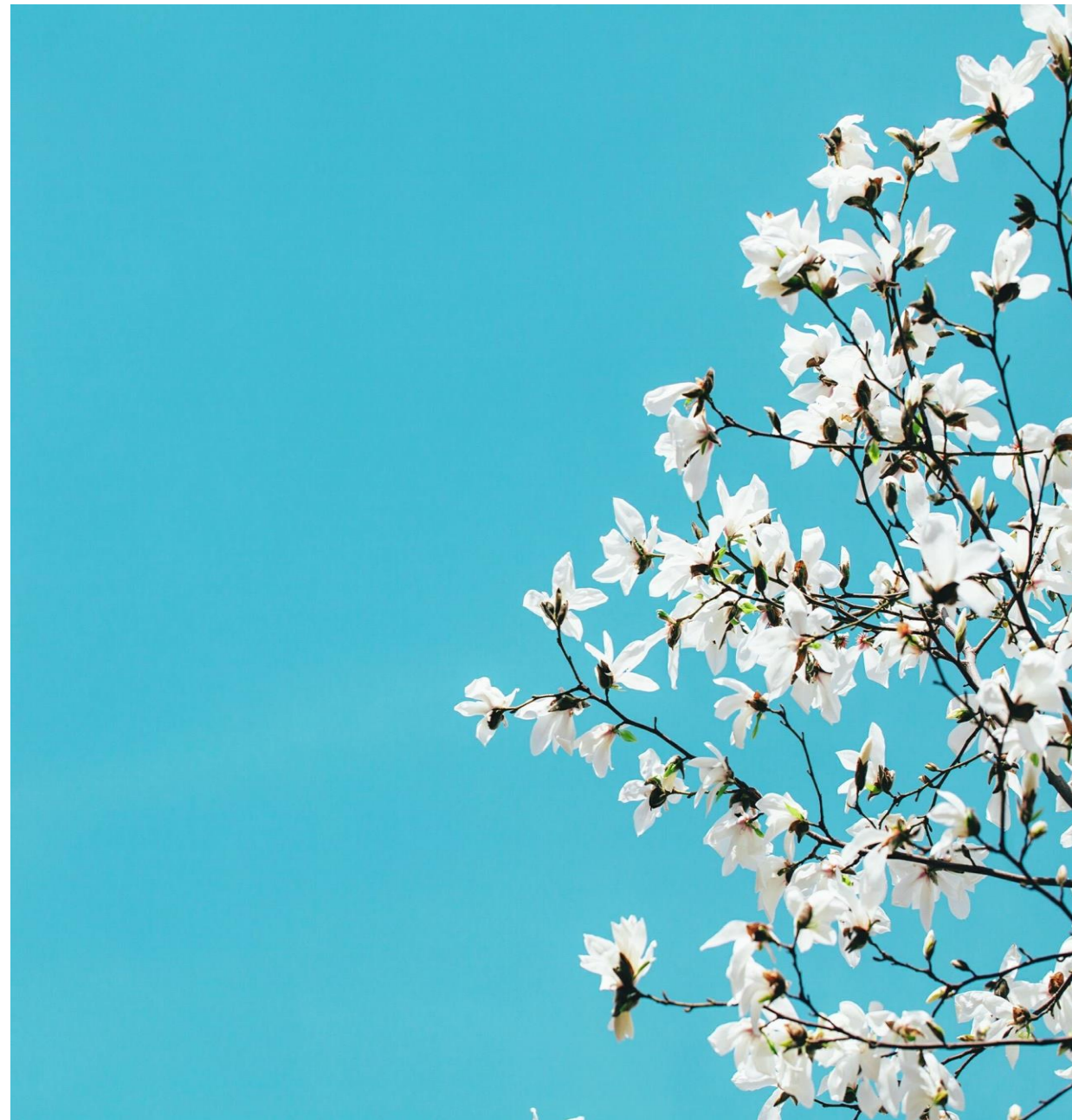
Namn	Roll i detta forum
Staffan Olsson	Projektledare tekniskt stöd (sammankallande)
Maria Reidmar Wettermark	Sakkunnig, krav/verksamhet
Mattias Andersson	Sakkunnig krav/verksamhet
Henrik Almquist	Kundansvarig
Sara Svärd	Tf enhetschef
Lina Johansson	Produktansvarig
Åsa Wallin	Projektledare
Pia Venäläinen	Projektledare Implementeringsstöd
Kjell Johansson	PL anslutning apotek

Inledning

Vårens möten

Tre möten inplanerade för våren

- 13 februari kl: 9-10.30
- 27 mars kl: 9-10.30
- 29 maj kl: 9-10.30
- Vid behov kommer vi bjuda in till ytterligare möten

Etablerade samverkansstrukturer implementering av NLL

Etablerade samverkansstrukturer

Skapa rätt förutsättningar hos respektive aktör. Uppnå uppsatta mål och strategier och omsätta dessa i praktisk användning

TAKTISK

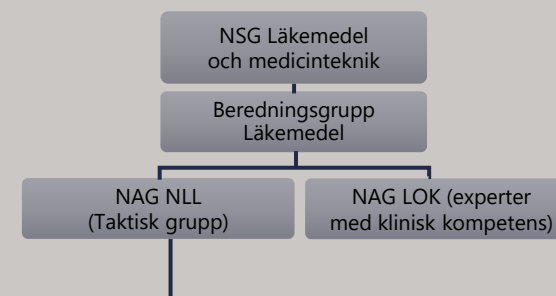
Samverkansgrupp NLL

Kunddialoger

Deltagare

NAG NLL**
(Kundgrupper)*

Regioner
Apotek
Privat vård
Systemleverantörer

Behovsbaserad samverkan inom olika sakområden där särskild verksamhetsmässig och teknisk sakkunskap krävs

OPERATIV

Fördjupade dialoger

Verksamhetsfrågor apotek

Kunddialoger

Arbetsgrupper

Informationsmöten

Deltagare

Kundgrupper*/
Regioner
Apotek,
Apoteksföreningen
Privat vård
Systemleverantörer

Apotek,
Apoteksföreningen

Enskilda eller
trepartsdialoger
utifrån behov med
Regioner, Apotek,
Privat vård, System-
leverantörer

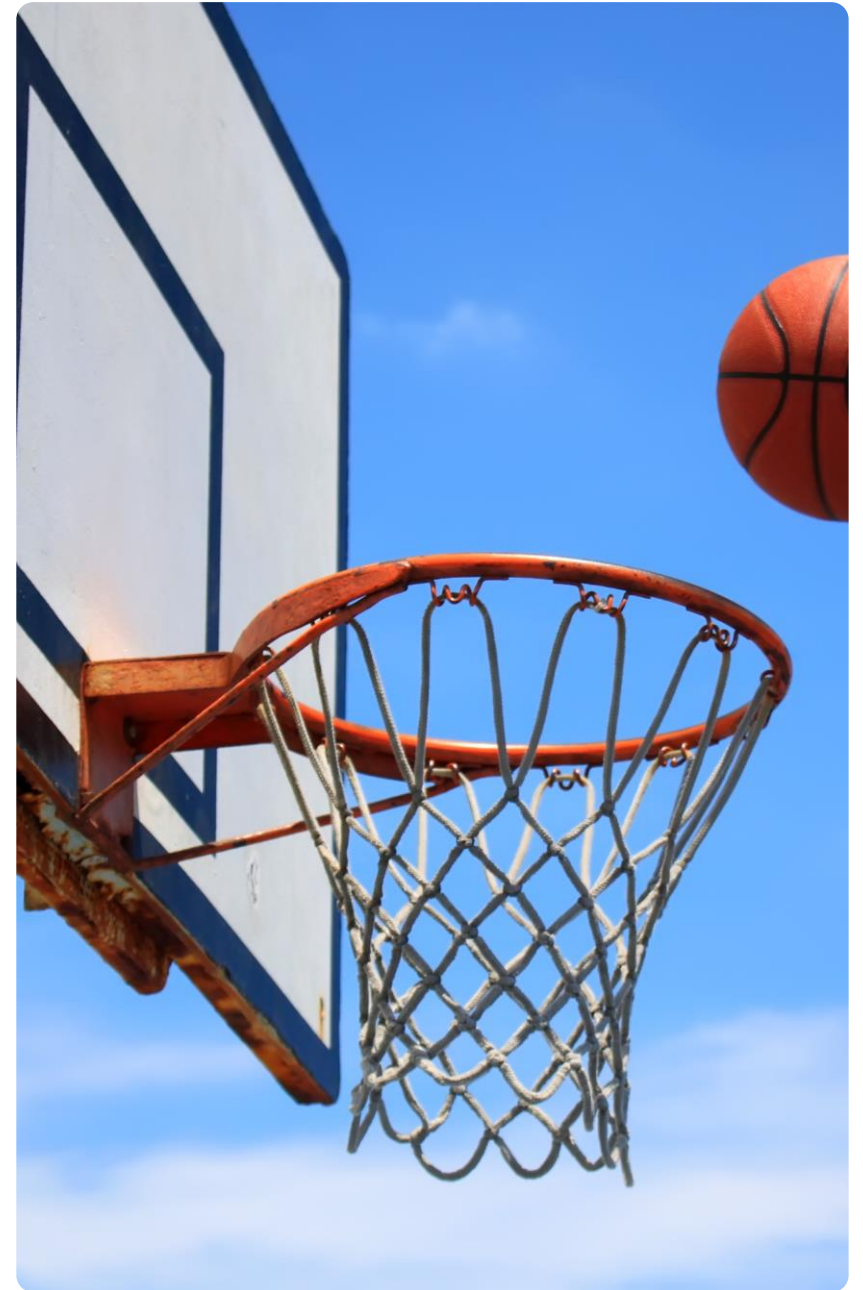
Deltagare utifrån
behov och innehåll
Ex:
utbildningsmaterial

Deltagare utifrån
behov och innehåll

Status NLL

Status NLL

- [Följ anslutningen till Nationella läkemedelslistan](#)
  - [E-hälsomyndigheten](#)
- System godkända för anslutning till NLL -
[System godkända för anslutning - Handbok för vård- och apotekstjänster](#)

Anslutning & Driftsättning

Reflektioner efter införande

- Funktionellt
- Tekniskt
- Prestanda

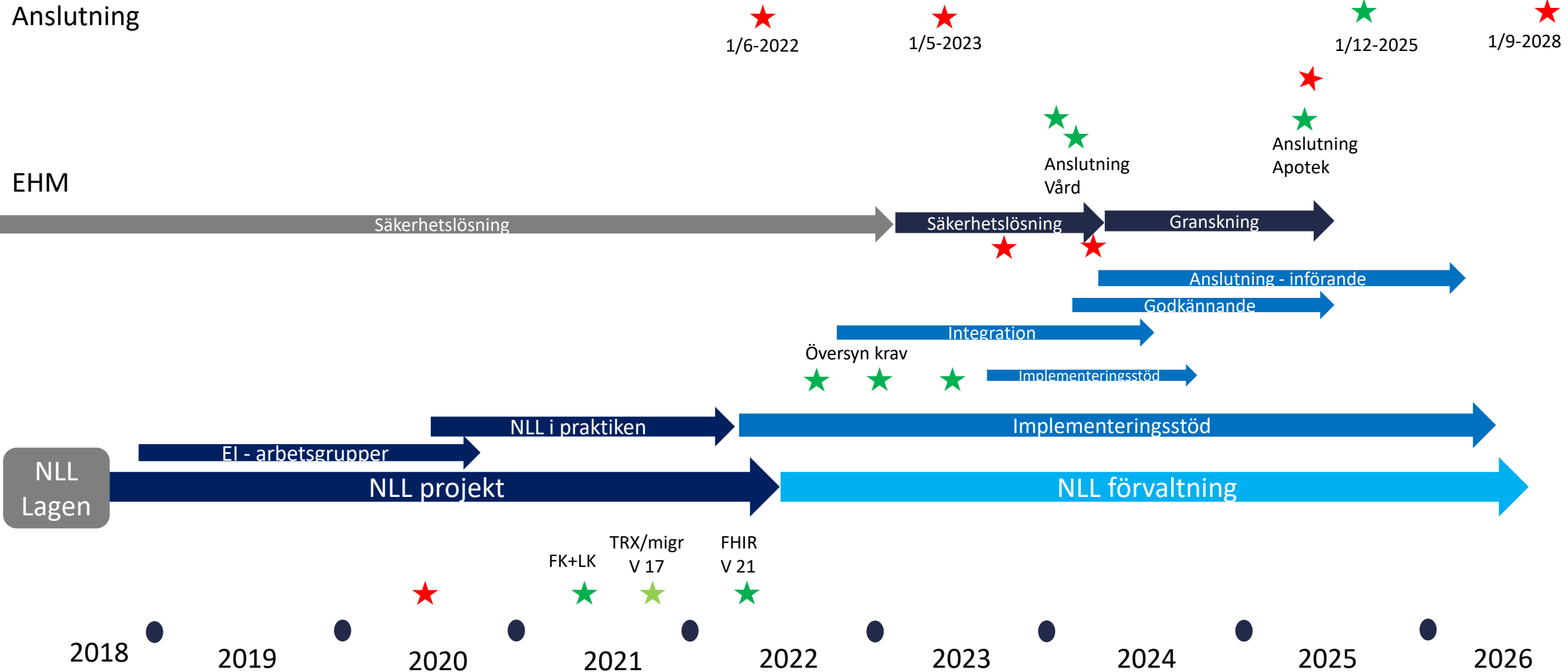

NLL-resan Retrospektiv

NLL-resan i sammandrag

Arbetsmaterial

Lärdomar

Bild från förra mötet

- Vad har vi lärt oss under resan med NLL?
- Vi skulle vilja göra ett retrospektiv för att förstå vad vi kan ta med oss i det fortsatta arbetet med NLL.
- Vi planerar att skicka ut en enkät till er under januari
- Har ni något medskick till oss?

Status retrospektiv

- Enkät utskickad
  - Avser återkoppling på hur arbetet bedrivits runt NLL i samband med integrationsarbete, godkännande och anslutning & införande
  - Enkät skickad till de som medverkat i arbetet – fördjupad dialog, godkännande, driftsättning & anslutning – Vård, Apotek och Privata aktörer
  - Vi kommer sammanställa resultatet och presentera på kommande möte

E-hälsomyndigheten har den 2/12 2025 redovisat Uppdraget att stärka robustheten i det digitala flödet i fråga om förskrivning och expediering av läkemedel för Regeringskansliet.

Rapporten

Erik Öhman

Uppdragsledare

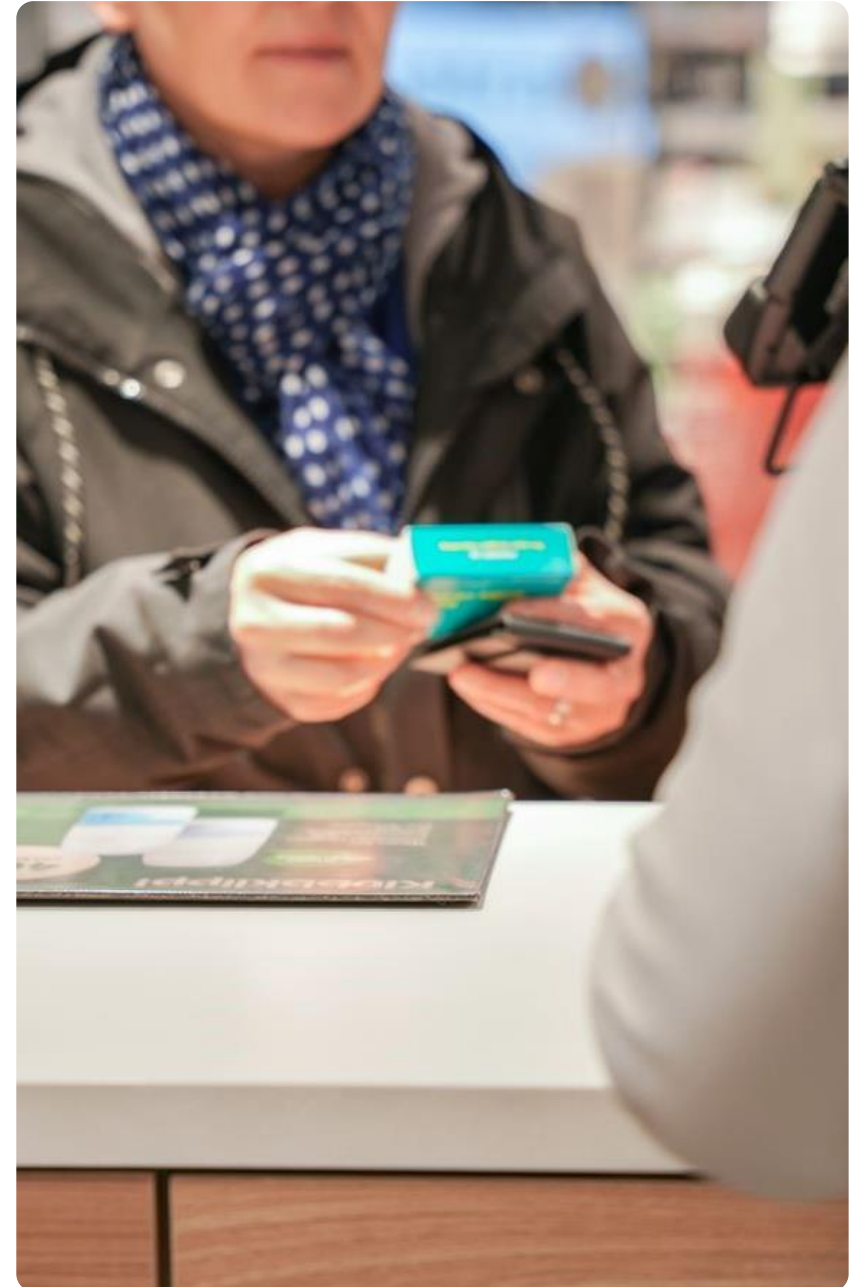
Ann-Sofie Gustafsson

Biträdande uppdragsledare

2025-12-02

Uppdraget har tagit fram förslag inom tre områden:

- Ökad motståndskraft mot störningar i det befintliga digitala receptflödet.
- Reservrutiner och reservlösningar vid tillfälliga störningar och avbrott.
- En krisfunktion vid långvarigt avbrott i E-hälsomyndighetens system och tjänster.

NAG-NLL status

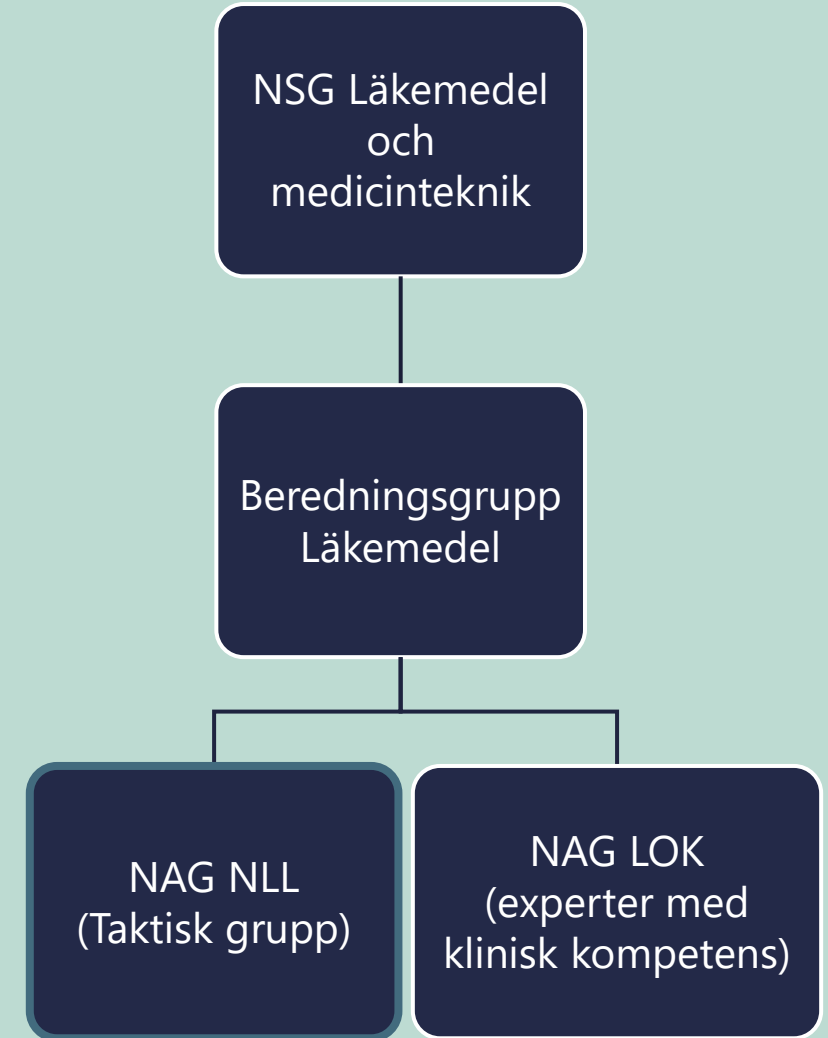
NAG NLL
260206

NAG NLL

Organisation för verksamhetsfrågor kopplat till NLL

Region Stockholm, Gotland
VGR
Region Skåne
KGC
Sussa
Inera
SKR

Gabriella Edström
Carolina Jansson, Mikael Johansson
Petra Fisher Hagman, Åsa Bondesson
Caroline Wiklund
Linda Nordlöf
Birgit Eiermann
Karina Tellingner

Aktiviteter

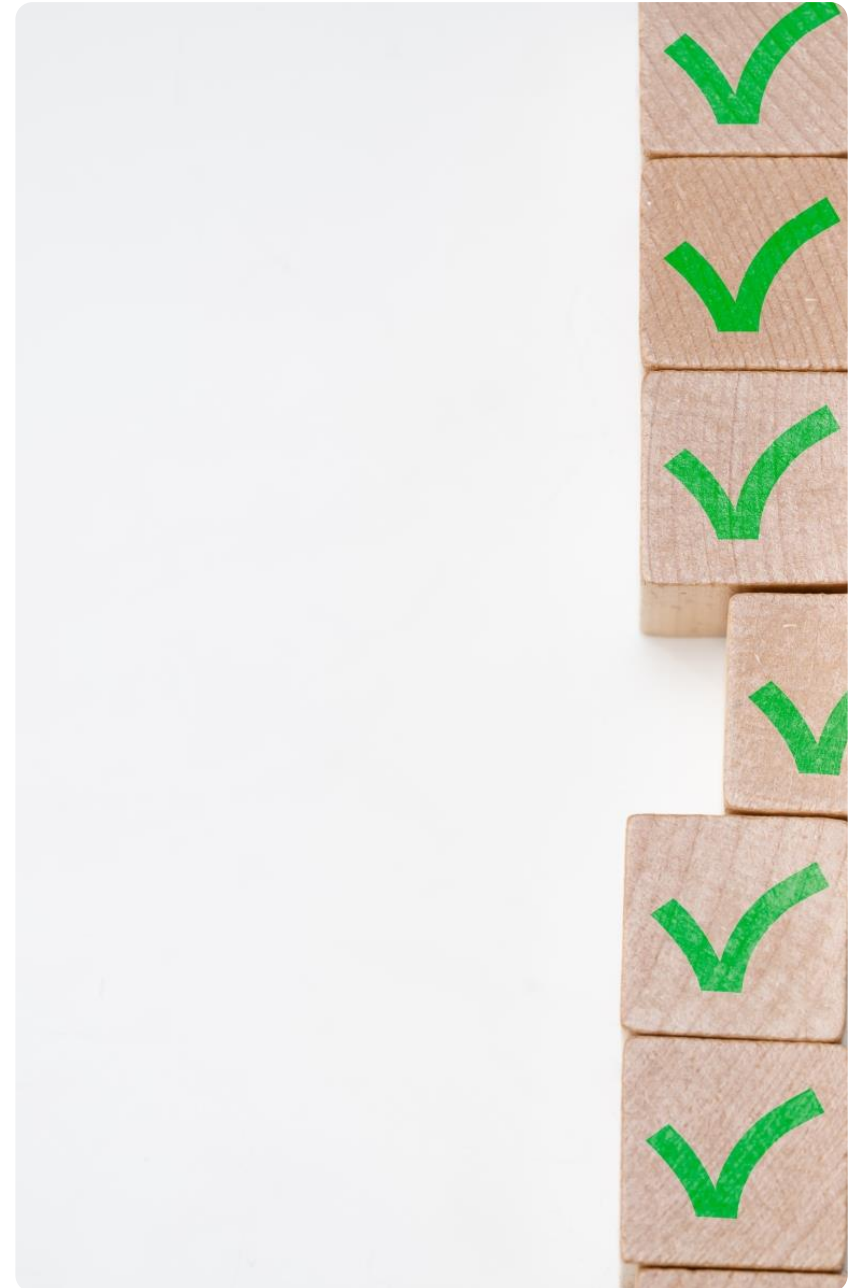
- Rekommendationer NLL beslutade
[Nationell läkemedelslista | Kunskapsstyrning vård | SKR](#)
  - Skillnad läs och skriv NLL
  - Hantering av NLL ex förskrivning finns i NLL och inte journalsystemet hur gör jag
  - Vad betyder makulera och avsluta
  - Tillföra ny information ex komplexa doser
  - Samtycke och spärrar
- Dosjustering av sjuksköterska utan förskrivningsrätt
  - Svar Läkemedelsverket: registrerat i löpande arbete med planering och prioritering av ändringar i myndighetens föreskrifter
- Uppföljning erfarenheter införande NLL för fortsatt utveckling av NLL

NLL-info

Status statistik/analys NLL

- Påbörjat statistik uttag – jobbar med att ladda data och påbörja analys
- Målet är att kunna leverera ett resultat inför nästa möte

NLL FHIR-paket 21.15

- 27/11 släppte eHälsomyndigheten en skarp version för 21.15
  - [se.electronichealth.fhir.nll.r4 1.0.3 - SIMPLIFIER.NET.se.](https://se.electronichealth.fhir.nll.r4.1.0.3-SIMPLIFIER.NET.se)
- Det finns nu ytterligare en ny version
  - [electronichealth.fhir.nll.r4 1.1.0 - SIMPLIFIER.NET.](https://electronichealth.fhir.nll.r4.1.1.0-SIMPLIFIER.NET)

Status Förseglingsfunktion

- EHM har gjort en genomlysning av lösningen utifrån ett arkitektur och lösningsperspektiv. Denna är nu klar och Förseglingsfunktionen kommer att tas i drift – sannolikt i 21.17 fastställs inom kort
- Funktionalitet
  - I NLL-registret
  - Läkemedelskollen
- Vi kommer sannolikt vända oss till er för att få vägledning i kommunikation kring denna funktion

Risksituation – Nationella läkemedelslistan

Kan inte skydda sina egna uppgifter i Nationella läkemedelslistan

- hotad eller pressad att visa upp information eller göra utskrift
- kan uppstå vid:
  - e-handel, inloggning i Läkemedelskollen, utskrift på fysiskt apotek

Patient som förseglat sin journalen kan tro att NLL är förseglad

- Ca 11000 har förseglat sin journal idag enl. uppgift från Inera

Befintligt skydd:

- En sekretesspär som begärs av hälso- och sjukvårdspersonal gentemot vårdnadshavare innebär att uppgiften också döljs för patienten.

Skydd av uppgifter – egen åtkomst

Förskrivning

Uttag och uttag pappersrecept

Högekostnadstransaktioner

- Summa, datum och apotek

Åtkomstlogg

Utskrifter

Ska kunna hantera sina samtycken, fullmakter och spärrar

Hur går försegling av egen åtkomst till

Patient kan själv försegla via Läkemedelkollen

- Det framgår inte att uppgifter är förseglade

Patient kan registrera och häva försegling i kontakt med
E-hälsomyndigheten

18 årsgräns

Konsekvens för patient och ombud

Patient och ombud

- Behöver gå till fysiskt apotek
  - Kan inte e-handla på förseglade uppgifter
  - Kan inte se förseglade uppgifter i Läkemedelskollen
  - Ser inga uppgifter på utskrifter via e-leg (e-handel, Läkemedelskollen)
- Utskrift för egen åtkomst på fysiskt apotek ej möjlig
  - Undantag vid utskrift på dosapotek vid leverans av dosdispenserade läkemedel

Patient

- Kan administrera sina fullmakter digitalt som idag (även via e-handel)
- Kan administrera samtycken i Läkemedelskollen
- Integritetsspärrar ligger kvar
- Ser inte uppgifter i åtkomstlogg via Läkemedelskollen
- Registerutdrag till patient skickas via REK och personligt utlämnande

Införande av förseglingsfunktion i NLL

Release 21.17

- Läkemedelskollen
- Filtrering i Nationella Läkemedelslistan
- Manuella rutiner
  - Registrera försegling
  - Häva försegling
  - Registerutdrag
  - Utlämning till andra myndigheter

Information

- Vård och apotek
- 1177.se
- Invånare

Utskrift på apotek - risksituation

Hot eller påtryckning att visa upp information eller göra utskrift kan uppstå vid:

- e-handel
- inloggning i Läkemedelskollen
- **utskrift på fysiskt apotek**

Patient som förseglat sin journalen kan tro att NLL är förseglad

- Ca 11000 har förseglat sin journal

Felmeddelande returneras "Utskrift är inte möjlig. Hänvisa till E-hälsomyndigheten vid frågor."

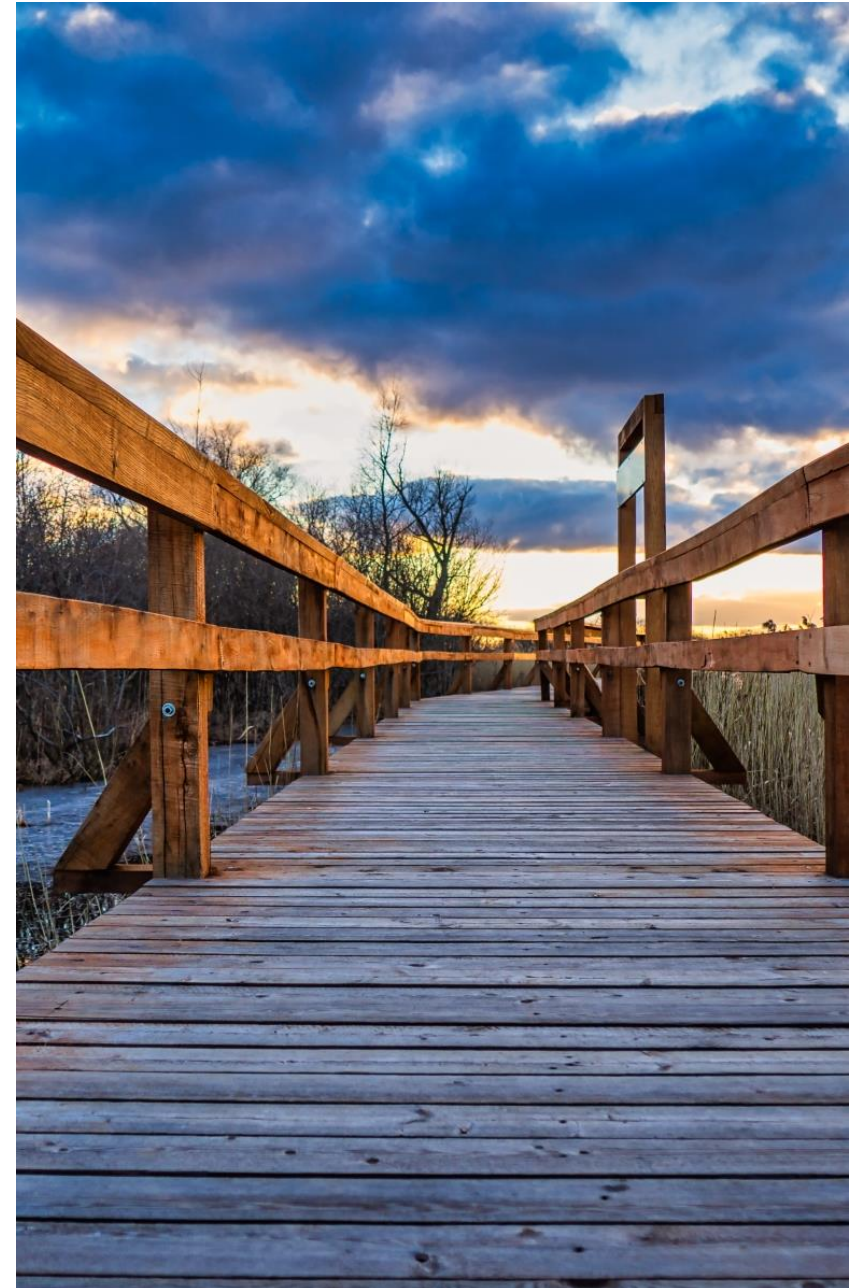
Förändring i krav (Vård)

- **Ändrat krav - Ytterligare funktionalitet**

- De krav för NLL som varit obligatoriska från andra halvåret 2028 ändras till **valfria i versionspaket 21**.
- Vid utformning och kravställning av kommande versionspaket av NLL kommer dessa krav och funktioner att beaktas och kan åter komma att bli obligatoriska för att uppnå målbilden och nyttan med NLL.

- **1 december 2025** – Alla system med förskrivningsfunktionalitet ska ha läsårskomst till Nationella läkemedelslistan – **krav kvarstår**

- **1 september 2028** - Alla system med förskrivningsfunktionalitet ska via FHIR ha skrivårskomst till Nationella läkemedelslistan – **krav kvarstår**

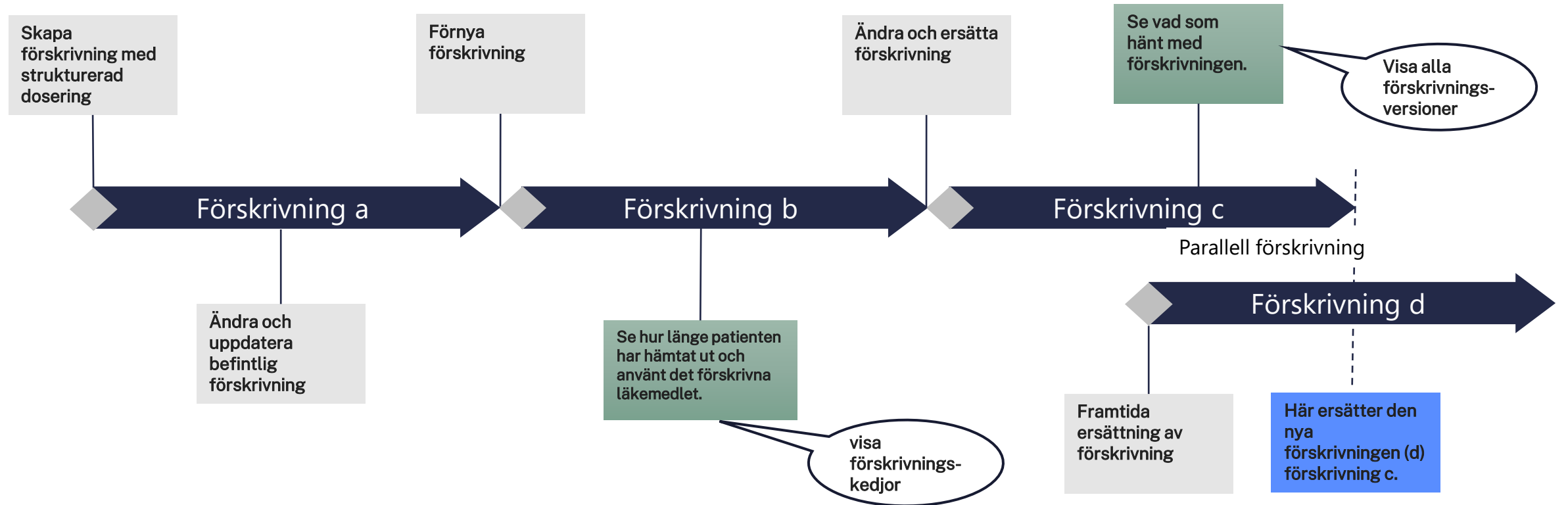

Ytterligare funktionalitet i NLL

(tidigare obligatoriskt från andra halvåret 2028)

Tillföra information till NLL

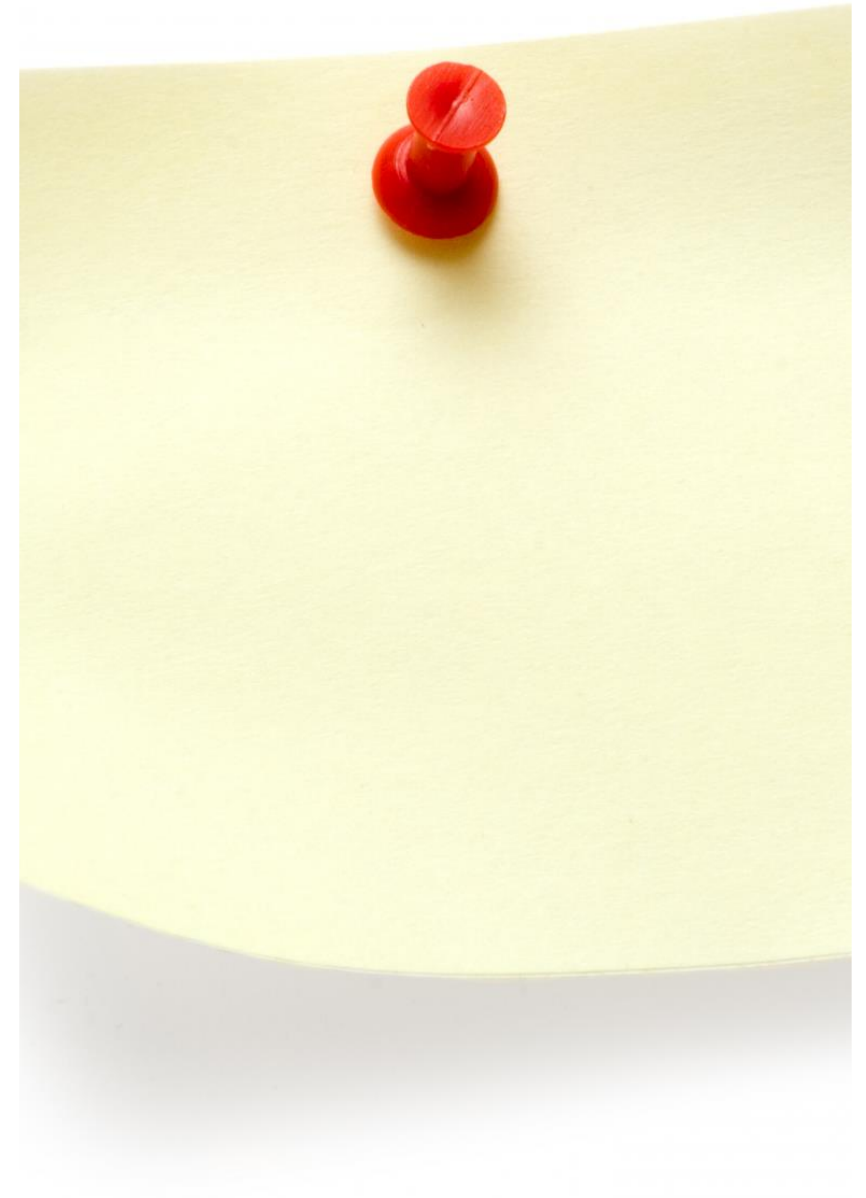
Tar del av information i NLL

Denna funktionalitet är obligatorisk vid förskrivning av dosdispenserade läkemedel.

Reservlösning IDP

- Inom ramen för robusthetsuppdraget utreddes frågan kring en reservlösning IDP
- Man skissade på en lösning som tidigare har presenterats i detta forum
  - En manuell process som möjliggör expediering i en situation där IDP:n ligger nere
  - En funktion behöver utvecklas kring säkerhetslösningen
- Vi kommer jobba vidare med att få denna funktion implementerad

Planerade förändringar NLL

Vi håller på att titta på ett antal förändringar i NLL. Dessa finns beskrivna på denna sida: [Information om kända fel och förändringar, versionspaket 21 - Handbok för vård- och apotekstjänster](#)

Vi tar gärna emot era synpunkter på dessa förändringar enligt instruktioner på sidan.

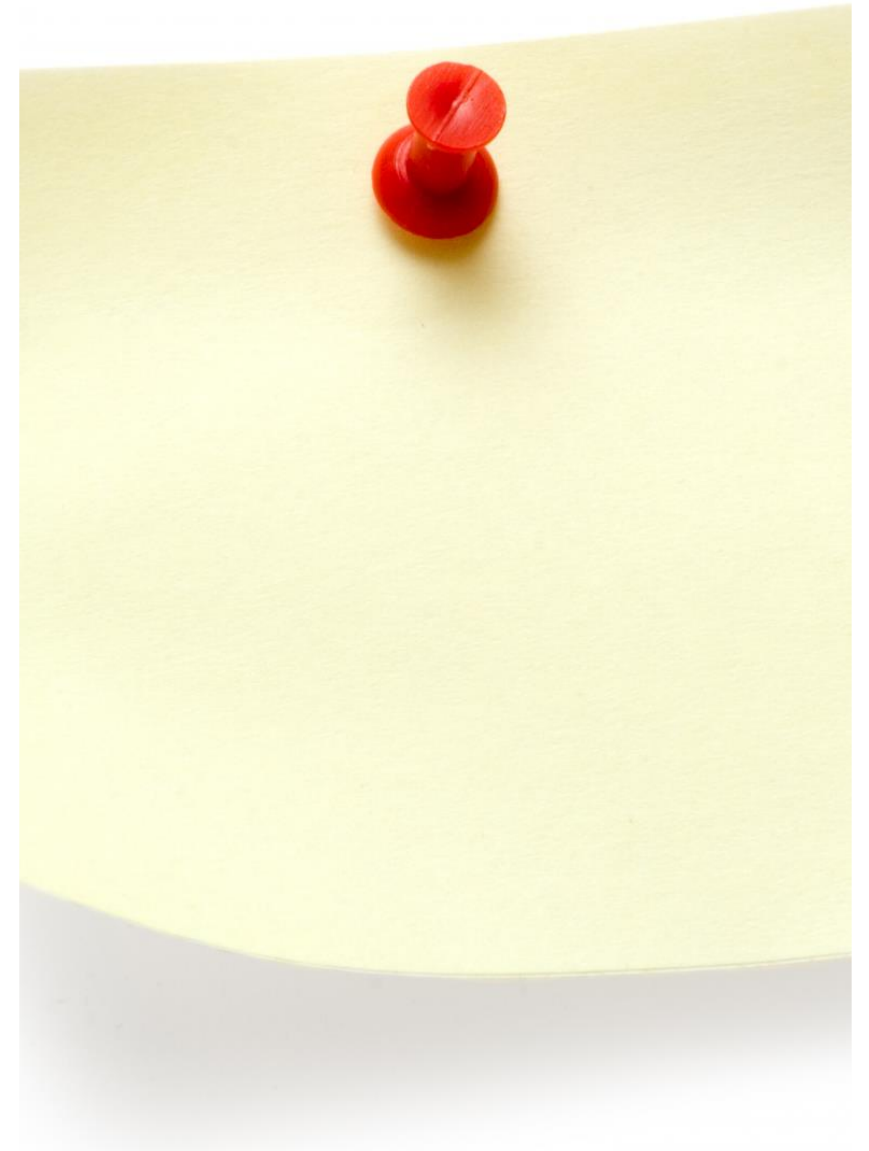
Avser ändringarna:

F39 - NEF-förskrivning för dospatient får inte längre automatiskt värdet

VidBehov= false

F40 - Hämta förskrivning med senaste uttaget

F41 - Returnera händelse från förskrivning och uttag

Påminnelse - Tekniskt lyft – R 21.17

- Innefattar lyft av systemen Prisberäkningsmodulen samt Högkostnadsdatabasen (PRIS/HKDB) samt Receptdepå djur (RDD) och Expeditionsställe register (EXPO)
- Befintligt funktionalitet - enbart förändringar "under huven"
- Önskvärt att apotek gör utökade regressionstester
  - Anmäla eventuella avvikelser som uppstår
  - Rapportera om allt fungerar som det ska
- Period mellan 25 mars – 6 maj 2026

Releaseplaner 2026

Datum för produktionssättning	Releasenamn	Installation av PRE-release i DB2 EXT5-10,12 Preliminära datum	Publicering av releasedokumentation och uppdatering av DB2 EXT5-12	Installation i DB1 EXT5-12 Preliminära datum	Kommentar
2026-02-18	21.16	2026-01-12	2026-02-04	2026-02-25	Nedtidsrelease
2026-05-06	21.17	2026-03-23	2026-04-22	2026-05-20	Nedtidsrelease
2026-09-09	21.18	2026-06-15	2026-08-20	2026-09-17	Servicefönster kl 6.00-8.00
2026-11-11	21.19	2026-09-28	2026-10-29	2026-11-19	Nedtidsrelease

Påminnelse – Servicefönster testmiljöer 2026

Preliminär plan för servicefönster i EHM:s externa testmiljöer under 2026.

Installationer/ Instans	Datum	Nedtid X1/DB1	Nedtid X2/DB2	Kommentar
21.16 PRE-Release	2026-01-21	N/A	ca: 6 timmar	Längre nertid pga. omfattande tekniklyft
21.16 Förtida	2026-02-04	N/A	0-6 timmar	Om inga större förändringar skett mellan PRE och Förtida så är nedtiden 0 timmar för X2/DB2
21.16 PROD-LIK	2026-02-25	ca: 6 timmar	Ingen	Om inga större förändringar skett mellan Förtida och PROD-LIK så är nedtiden 0 timmar för X2/DB2
21.17 PRE-Release	2026-03-25	N/A	ca: 6 timmar	Längre nertid pga. omfattande tekniklyft
21.17 Förtida	2026-04-22	N/A	0-6 timmar	Om inga större förändringar skett mellan PRE och Förtida så är nedtiden 0 timmar för X2/DB2
21.17 PROD-LIK	2026-05-20	ca: 6 timmar	0-6 timmar	Om inga större förändringar skett mellan Förtida och PROD-LIK så är nedtiden 0 timmar för X2/DB2
21.18 PRE-Release	2026-06-17	N/A	ca: 6 timmar	Längre nertid pga. omfattande tekniklyft
21.18 Förtida	2026-08-21	N/A	0-6 timmar	Om inga större förändringar skett mellan PRE och Förtida så är nedtiden 0 timmar för X2/DB2
21.18 PROD-LIK	2026-09-17	ca: 6 timmar	Ingen	Om inga större förändringar skett mellan Förtida och PROD-LIK så är nedtiden 0 timmar för X2/DB2
21.19 PRE-Release	2026-09-30	N/A	ca: 6 timmar	Längre nertid pga. omfattande tekniklyft
21.19 Förtida	2026-10-29	N/A	0-6 timmar	Om inga större förändringar skett mellan PRE och Förtida så är nedtiden 0 timmar för X2/DB2
21.19 PROD-LIK	2026-11-19	ca: 6 timmar	0-6 timmar	Om inga större förändringar skett mellan Förtida och PROD-LIK så är nedtiden 0 timmar för X2/DB2

Planerad utveckling release 21.16 – 18 februari 2026

- Arbete med teknisk lyft
- LoA-nivån på förskrivningskollen kommer harmoniseras med gällande dispenser
- Allmänna buggrättningar
- Handboken uppdaterad utefter förändrad kravbild

Planerad utveckling release 21.17 – 5 maj 2026

- Arbete med tekniskt lyft
- Försegling av egen åtkomst
- Anpassning mot ny grafisk profil
- Påbörja identifiera förändringar för nytt versionspaket
- Analys hur NLL ska fungera kring Spärrar och samtycken med EHDS
- Förändring av attributet vid behov för dospatienter
- Returnera händelse från förskrivning och uttag
- Hämta förskrivning med senaste uttaget

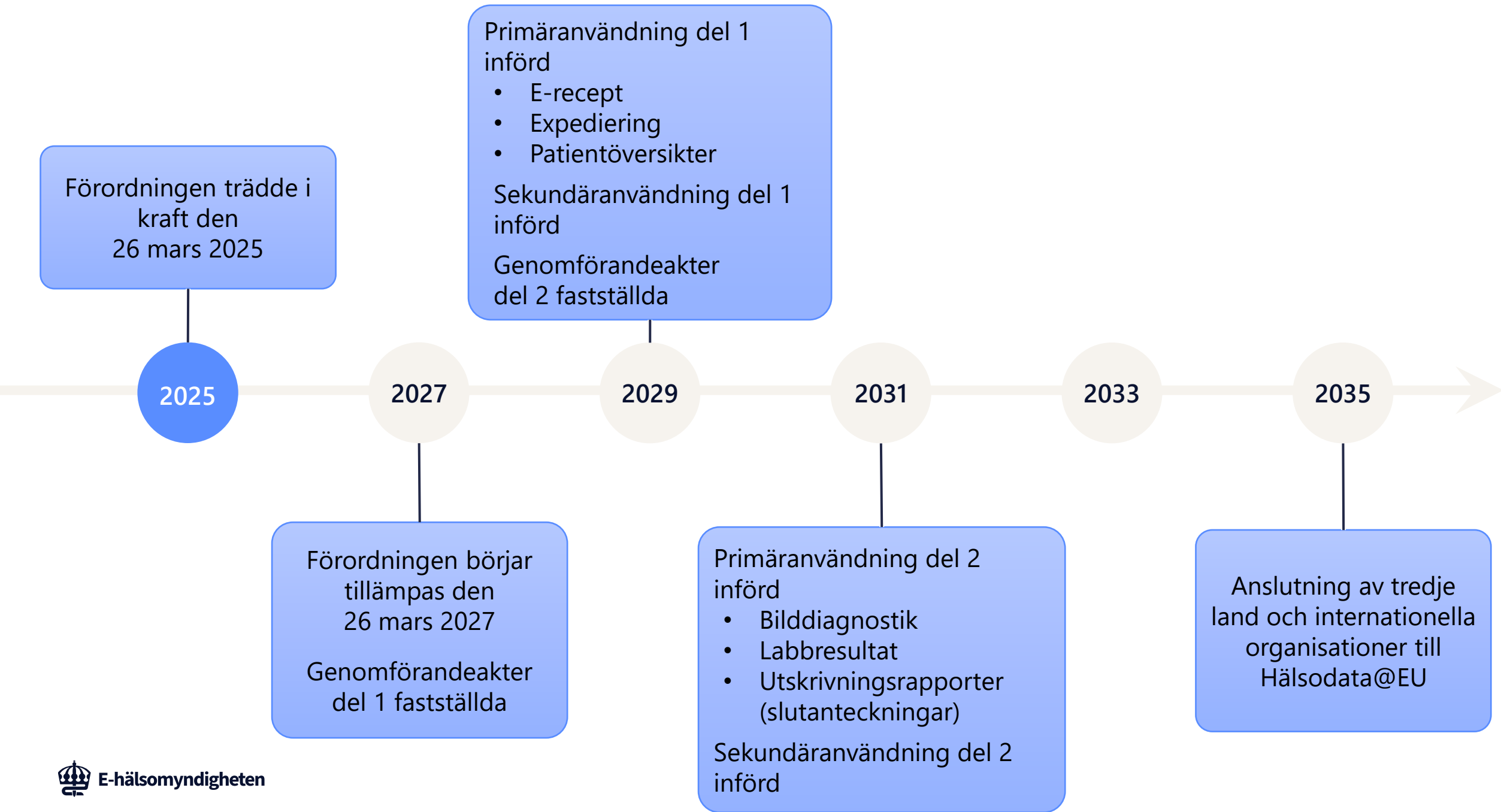

A close-up photograph of a person's hand wearing a white, textured golf glove. The hand is holding a white golf ball on a tee, with the tee's stem visible. The background is a soft-focus green field. The text "NLL framåt" is overlaid on the left side of the image.

NLL framåt

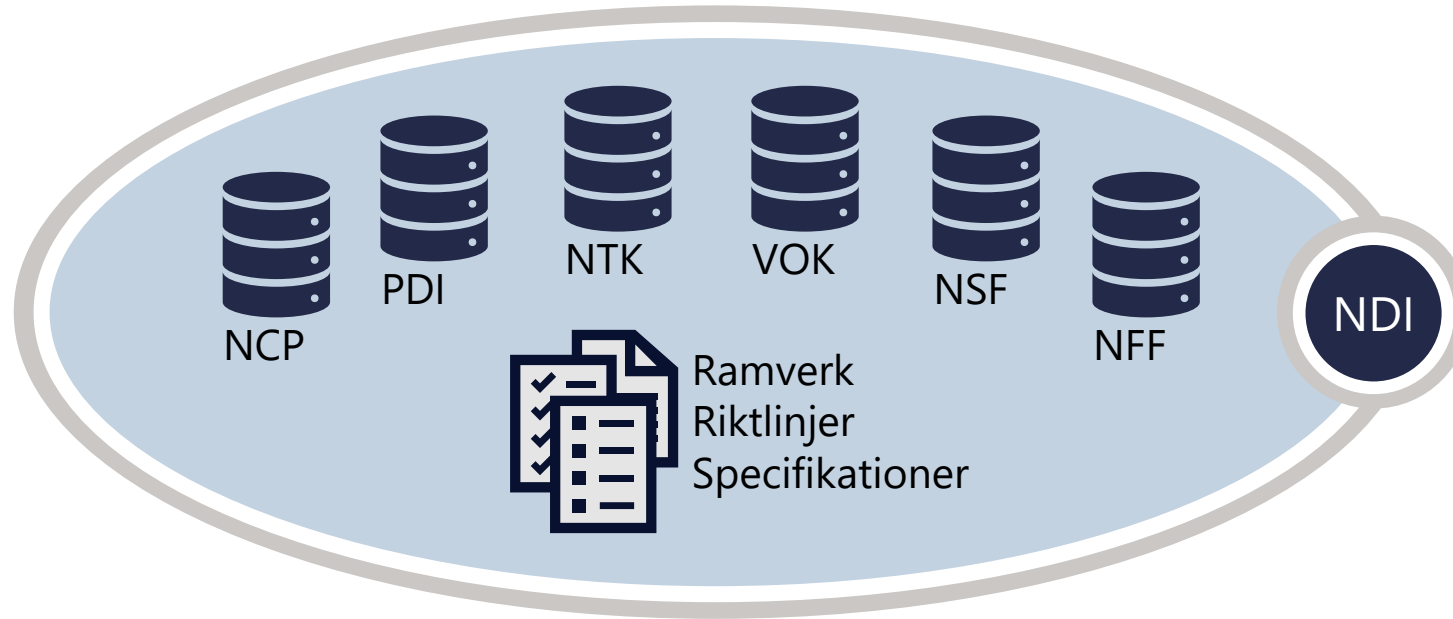
Europeiska hälsodataområdet (EHDS)

Nationell digital infrastruktur (NDI)

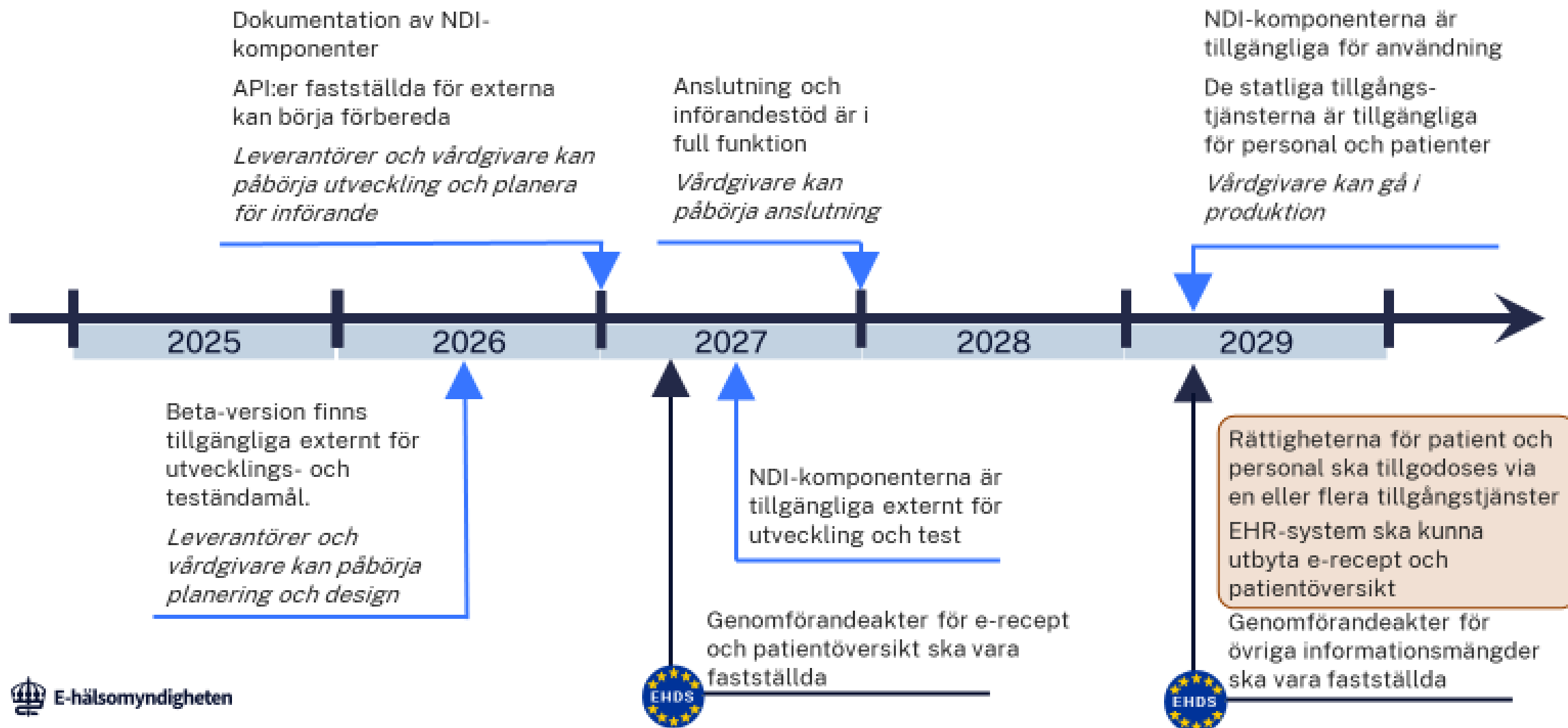
Nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvård

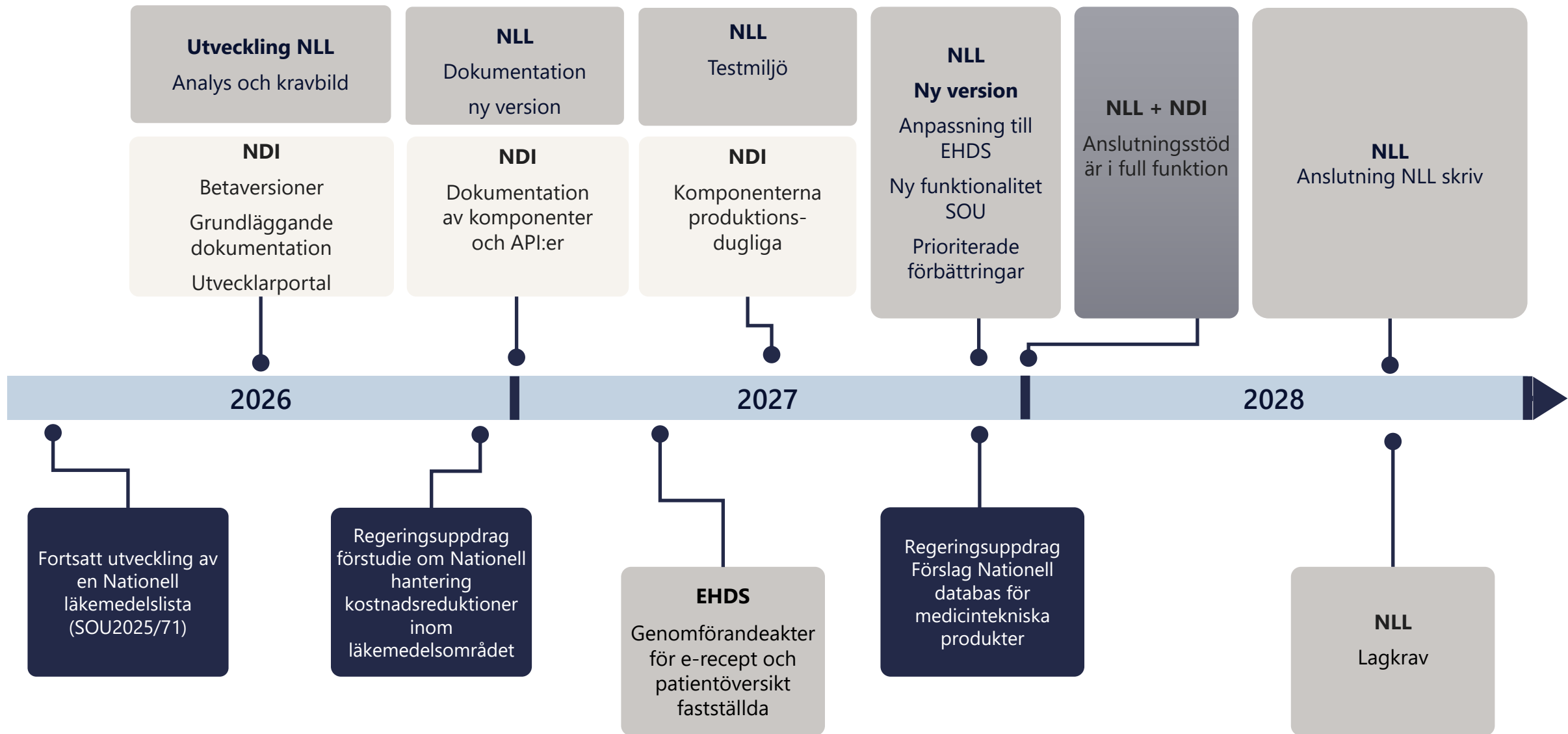

NDI Nationell digital infrastruktur
NCP Nationell kontaktpunkt
PDI Patientdataindex
NTK Nationell tjänsteadresseringskatalog

VOK Verksamhets- och organisationskatalog
NSF Nationell spärrfunktion
NFF Nationell företrädarfunktion

Milstolpar för nationell digital infrastruktur (NDI)

Analys och kravbild

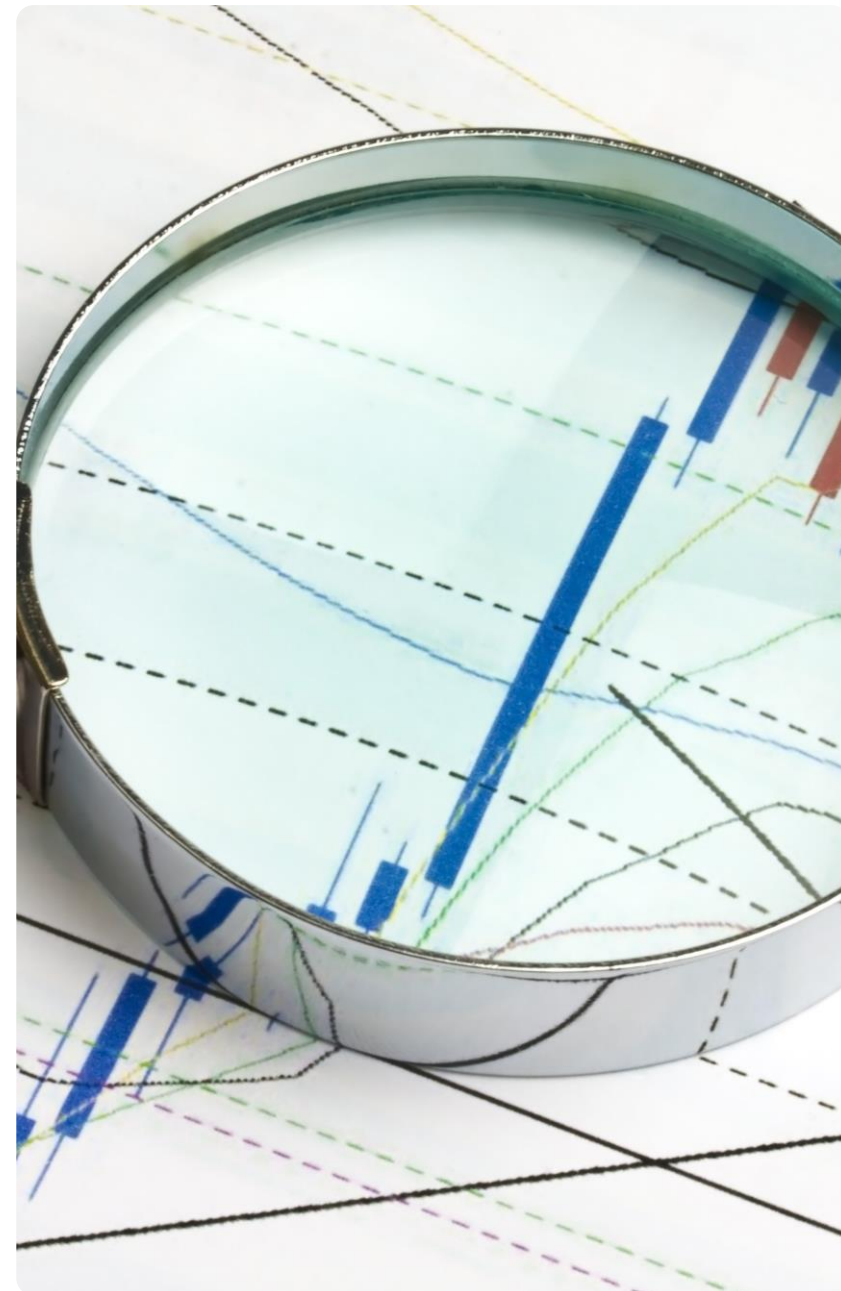
Påverkan på nästa versionspaket

- Anpassningar NDI och EHDS
- Förändringar/Tillägg SOU
- Övriga önskemål/behov
- Utredda vilka yttre förändringar som kommer att få påverkan på NLL
  - Vilka behov av förändringar uppstår i NLL?
  - Hur skall dessa förändringar implementeras?
    - Löpande koordinering med andra initiativ (EHDS/NDI mm)
    - Arkitektur/Lösning
    - Begränsa påverkan på externa system
    - Identifiera möjligheter och begränsningar med förändringar
    - Verksamhetspåverkan
    - Införandestrategi – versionspaket
  - Måste göras i nära samverkan med aktörer och systemleverantörer
  - Utredningen kommer behöva göras i antal steg.

NLL

Analys och kravbild

Utveckla nästa versionspaket

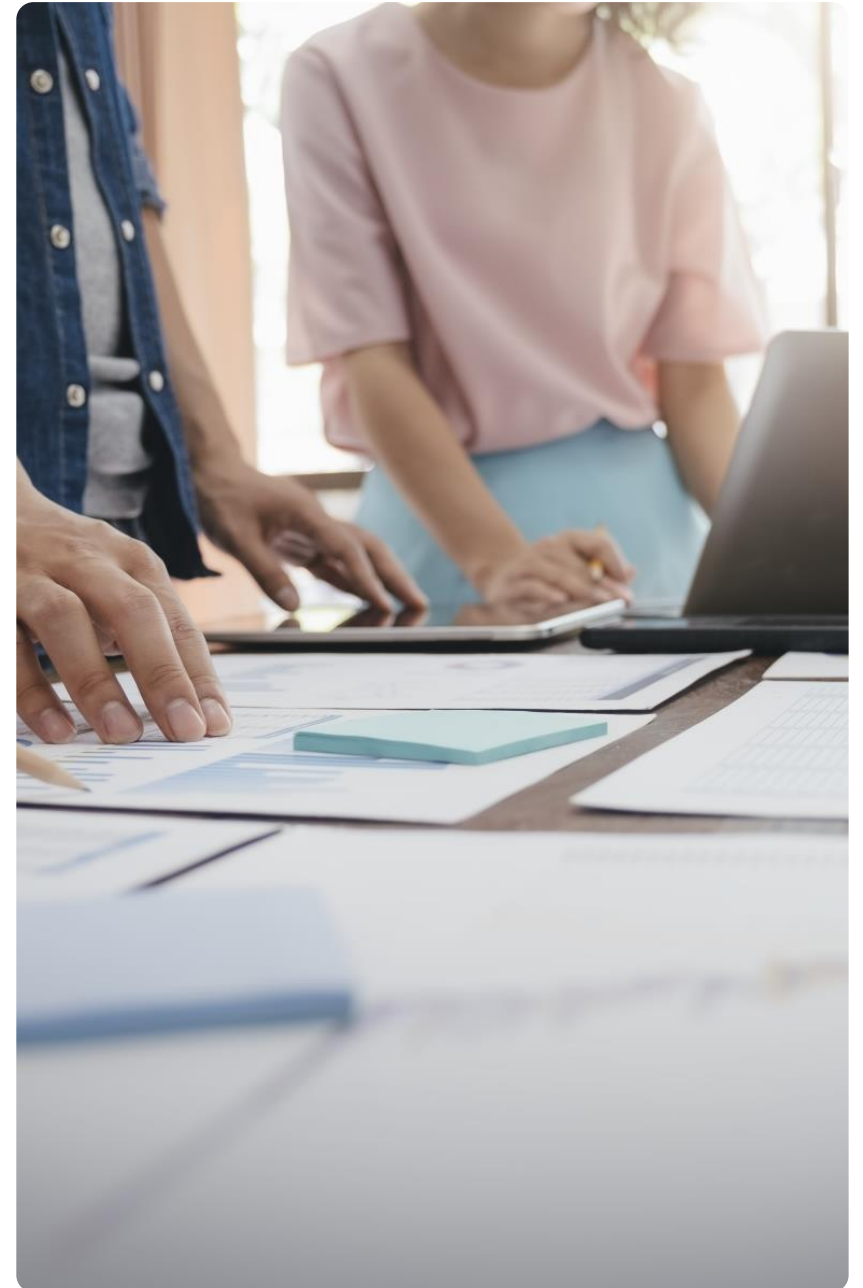

NLL

Dokumentation för
ny version

Dokumentation ny version av NLL

- Resultatet av utredningar kommer leda till att en kravbild behöver tas fram
  - Ändringar som behöver göras i NLL-registret, eventuell påverkan på andra komponenter (LMK, FK, osv)
    - Utgör underlag för intern utveckling
  - Extern påverkan – ändringar som behöver göras i externa system
    - Dokumentation av nytt versionspaket i handbok
    - Dokumentation av nytt versionspaket i Simplifier

Nästa möte – preliminär agenda

Nästa möte inplanerat till den 20 mars

Preliminärt innehåll:

- Återkoppling Enkät – Lärdomar från NLL
- Statistik
- LMK – status planerade förändringar
- Remiss SOU
- Status NLL framåt

Gärna inspel från er!

E-hälsomyndigheten

